

Motion till riksdagen 2022/23:1339

av **Amalia Rud Pedersen och Adrian Magnusson (båda S)**

Bostadssituationen för studenter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en bred översyn av boendesituationen för studenter och se över lämpliga åtgärder i motionens anda och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om studenters boendekostnader och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att återinföra investeringsstödet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett statligt fastighetsbolag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Bostadssituationen för studenter i Sverige är akut. Bostadsbristen är ett faktum i många av landets högskolekommuner och hyrorna motsvarar många gånger långt över 35 % av studiemedlet, vilket är gränsen för en rimlig boendekostnad för studenter enligt Sveriges förenade studentkårer (SFS).

Bostadsbristen gör att många studenter tvingas ut på en osäker andrahandsmarknad eller måste tacka nej till sin drömutbildning eller i vissa fall avsluta sina studier i förtid. Det är ett ohållbart läge som drabbar hela Sverige som ska konkurrera med kunskap. Därför behöver en bred översyn av bostadssituationen för studenter göras för att lösa den bostadskris som just nu håller Sveriges studenter i ett järngrepp. Idérikedomen behöver vara stor och nya, ovanliga lösningar kommer att behöva prövas.

I motionen lyfts tänkbara exempel på åtgärder som skulle kunna genomföras.

Allmänt och generellt bostadsbidrag

Med hjälp av det statliga investeringsstödet och kommunala byggprojekt kunde många nya studenter flytta in i nyproducerade studentbostäder. Problemet är att hyrorna för

dess bostäder många gånger omfattar 60 procent av fullt studiemedel. Det är långt över gränsen som kan anses rimlig för boendekostnader varje månad, vilket av SFS är 35 %. Samtidigt har SSCO (Stockholms Studentkårers Centralorganisation) visat att det endast är 6 % av landets 360 000 studenter som utnyttjar bostadsbidraget som skulle kunna hjälpa många studenter att gå runt ekonomiskt varje månad. Anledningen till den låga utnyttjandegraden menar SSCO är rädslan att bli återbetalningsskyldig, brist på kunskap om bidraget och bidragets krånglighet

En lösning för att enklare tillgodose bostadsbidrag till studenter är att låta CSN vara den myndighet som prövar studentens rätt till bostadsbidrag. Då CSN redan handlägger andra lån och bidragstillägg skulle detta kunna skapa möjligheten att fler studenter kan ta del av bostadsbidraget. På grund av detta krångliga bidrag och studenternas akuta behov av en utökad inkomst för att kunna betala hyran föreslår vi att ett generellt bidrag och allmänt bostadsbidrag för studenter ska införas och betalas ut genom CSN.

Återinföra och bredda investeringsstödet

Investeringsstödet som infördes av den socialdemokratiska regeringen 2017 hjälpte till att bygga ungefär 6 300 studentbostäder runt om i landet. Investeringsstödet har även varit effektivt för att pressa ner hyrorna på studentbostäder. Att högerblocket röstade för att ta bort investeringsstödet riskerar därmed att minska byggtakten på studentbostäder samt öka hyrorna för nyproducerade studentbostäder till nivåer som studenter inte har råd med. Att återinföra investeringsstödet är därför avgörande för att studentbostäder ska byggas i samma höga byggtakt som de gjorde innan det togs bort. Men för att öka effektiviteten av investeringsstödet måste det breddas för att kunna användas i städer där det varit omöjligt att använda det i förhållande till de krav som fanns då. Ett exempel på ett sådant krav var att normhyran i storstadsregioner skulle vara på en maxnivå som är omöjlig att uppnå för studentbostäder i städer som bland annat Stockholm. Därför är det viktigt att mer resurser tillsätts till investeringsstödet så att det kan användas även i landets storstäder.

Studiemedel ska räcka till mer än hyran

Studiemedlets nivå fastställs av riksdagen vilket innebär att studenters inkomst är direkt olik vanliga löntagares som genom den svenska modellen och konkurrens kan förhandla sina löner. Detta gör att studenter blir extra sårbara och drabbade av de höga hyror som präglar bostadsmarknaden. Som tidigare beskrivits uppgår studenters boendekostnader många gånger till 60 % av studiemedlet, vilket inte lämnar mycket kvar i plånboken efter det att läroböcker, busskort och mat har inhandlats. Det är även viktigt att poängtera att för många studenter är studierna deras 100-procentiga sysselsättning, vilket betyder att studenter inte ska tvingas till extra arbete för att ha råd att leva ett dragligt liv under sina studentår. Studenter ska kunna fokusera på sina studier.

Därför behöver en utredning kring bostadssituationen för studenter också se över hur mycket av studiemedlet som är skäligt att betala i hyra i förhållande till studiemedlet.

Inrätta ett statligt fastighetsbolag

För att förbättra bostadssituationen för studenter krävs det att det resterande bostadsbeståndet också stärks. För att stärka allmännyttan bör det därför inrättas ett statligt fastighetsbolag som bland annat har till uppgift att bygga lägenheter, främst hyresrätter, och pressa kostnaderna för nyproduktion. Allmännyttans vinstkrav bör avskaffas. Det skulle stärka deras möjligheter att bygga bostäder utifrån behov. Bristen på konkurrens i byggsektorn och bristen på bostäder generellt har bidragit till en drastisk prisökning och skapar en ojämlik bostadsmarknad som hotar människors frihet och samhällets utveckling.

Amalia Rud Pedersen (S)

Adrian Magnusson (S)